GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata na zwyczaynym papierze złp. 12, na francuzkim złp. 15.

N^ER 99.

Pojedynczy numer na zwyczaynym papierze gr. 10.

PONIEDZIAŁEK DNIA 25 PAŹDZIERNIKA 1830 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumira.

Dzień godzina		Barometr na O° r.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
	7	278, 791	+ 6. 2	100	Połn: za. słaby	chmury	w nocy deszcz.
24.	12	„9, 429	+ 7. 8	90	zachodni średni	pochmurno	
	3	„9. 693	+ 8. 0	86	połud: za. średni	„ „	
	9	„10, 039	+ 6. 4	100	„ słaby	„ „	

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Kraków 25 *Października.* — Bióro handlowe P. Gabriellego, w ulicy grodzkiey naprzeciw klasztoru S. Jędrzeja, otwarte jest codziennie dla osób, życzących sobie należyć do towarzystwa ogniowego londyńskiego, którego tu prospekt powtarzamy:

PROTEKTOR.

Instytut zabezpieczający od strat ogniowych w Londynie, z kapitałem 200,000,000

Wyraźnie dwieście milijonów złot: pols:

Szczególna dla przystępujących do towarzystwa tego, jest korzyść w tém, że im wypłacane będą na powrót dwie trzecie części czystey wygraney tegoż Towarzystwa; która, to wygrana przyjmuje się *pro rata* na wszystkie wystawione rewersa, czyli tak nazwane *Police*, a to wystawione przynaymniey na roczny zakres czasu; na których żadney niemożna mieć straty, a zabezpieczony właściciel na naymnieysze niewystawia się ry*zyko*, jakie zdarzać się zwykło przy podobnych zabezpieczeniach przez kompanije.

Wypłaty zwrotowe, co siedm lat dziać się będą, a ogłoszenie pierwszey, w ciągu 2ch lat nastąpi. — Kraków w miesiącu październiku 1830 r. Chr. H. *Gabrielli.*

Agent na całą Polskę, Galicyą i Kraków.

Plan tego towarzystwa, znayduje się także w główney Redacyi Gazety.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Bruxella 10 *Października.*— Rząd tymczasowy zajął się urządzeniem wydziału woyskowego, i mianował naczelników dywizyi tegóż. Pomiędzy ostatniemi znayduje się pułkownik hr. Meeren, zaledwie 25 lat mający. Dnia 8 z rana znaczna liczba ochotników francuskich wyszedłszy z Loewen, postąpiła do Campenhont i Fildonk przeciw Hollendrom. Zdaje się że ostatni, za zbliżeniem się ochotników pierzchnęli. — Postanowieniem rządu tymczasowego, zniesioną została w woysku bel-

giyskiem kara bicia żołnierzy kijem, jako znieważająca godność człowieka. — Woysko tuteysze używać ma czarnych mundurów z żółtemi i czerwonemi wyłogami. — Xiążę Kozłowski (*Koslofsky*) który tu przez Gandawę przybył z Antwerpii, udał się wieczorem d. 8 do jenerała Van Halena, którego od bardzo dawna jest znajomym, celem porozumienia się z nim w pewném dyplomatycznem zleceniu, w obecności barona Hoogvorst. — Za pierwszem odezwaniem się xięcia, odesłali go odrazu, po odpowiedź do rządu tymczasowego gdzie natychmiast zaprowadzony został.

Paryż 10 *Października*.— Na wczorayszém posiedzeniu izby deputowanych, minister spraw wewnętrznych zabrał głos i wniósł co następuje: "Panowie moi! Jego Królewska Mość miał równie jak wy na sercu, ażeby Wielki czyn wdzięczności narodowey który oyczyzna, ofiarom rewolucyi naszey poświęcić pragnie, jak nayspieszniey zamieniony był w prawo. Kommissya na ten cel ustanowiona, złożyła nam dokładny obraz całego stanu rzeczy, że dziś jesteśmy już w stanie, na pewnych zasadach wsparte, uczynić wam przedstawienie. Wedle dokładnych śledztw i spisów, w ciągu pamiętnych trzech dni lipca, przeszło 500 sierot, postradało swych oyców, więcey niż 300 żon swoich mężów, a tyleż starców pozbawionych zostało dzieci, od których wsparcie odbierali.— 311 obywateli zostało wiecznemi kalekami, niezdolnemi do żadney pracy. 3564 ranionych, długo niebędą w stanie zapracować na siebie. Ofiary te, mają niezaprzeczone do naszey wdzięczności prawo. Jest to zaszczytny dług Francyi, którego uiszczeniem naypóźnieysza potomność cieszyć się będzie.— Tym końcem wnoszę projekt do prawa, które brzmieć ma jak następuje: Art. 1. Wdowy poległych otrzymują dożywotniey pensyi po 500 fr. rocznie; a to licząc od 1 stycznia 1830; — Art. 2. Oyczyzna przybiera za swoje własne dzieci, sieroty poległych oyców. Na wychowanie takowych dzieci do lat siedmiu, pobierać będą ich opiekunowie lub krewni po 250 fr. po siedmiu zaś skończonych latach, aż do lat ośmnastu, odbierać będą publiczne wychowanie, które im przyzwoity sposob do życia zabezpieczy. — Art. 3. Oycowie i matki poległych, lat przeszło 60 mający lub chorowici, których stan biedny udowodnionym zostanie; pobierać będą rocznie i do śmierci po 300 fr.; która to pensya, z męża na żonę spadać będzie. — Art. 4. Ci którzy przez odniesienie ran, tylko na pewien przeciąg czasu zarobku pozbawieni zostali, mają bydź do domu inwalidów przyięci, lub też w własnych pozostając mieszkaniach, pobierać pensyą inwalidom właściwą. — Art. 5. Pozbawieni zdolności zarobku na czas dłuższy, odbiorą wynagrodzenie, jakie im kommissya oznaczy. — Art. 6. Toż samo rozciąga się do tych nieranionych, których jednak rodziny w dniach lipca, pozbawione zostały zarobku swoich oyców i opiekunów. — Art. 7. W tym zamiarze, otwartym zostaje dla ministerstwa, kredyt na 7,000,000 fr. z którego 4,600,000; obrocone zostaną na roczne czynsze. — Art. 8. Wszyscy ci, którzy w pamiętnych dniach lipca osobiście walczyli, jeżeli posiadają przyzwoite zdolności, mogą żądać umieszczenia przy woysku w stopniu podporuczników.— Art. 9. Medale, których wygotowanie, ustawą dnia 30 sierpnia nakazane zostało; wszystkim tym obywatelom, których kommissya poda, udzielone bydź maią. — Art. 10. Wszyscy, którzy się w dniach lipca szczególniey odznaczyli, otrzymają oddzielne znaki honorowe, którym te same honory woyskowe czynione bydź mają, jak orderom legii honorowey.,,

Izba odesłała ten projekt do właściwego

biòra, celem zgłębienia onegoż. — Następnie minister spraw wewnętrznych wniósł projekt urządzenia gwardyi narodowych ruchomych w całém państwie, która ma stanowić w potrzebie korpus posiłkowy armii: do pilnowania granic, dawania odporu nieprzyjacielowi gdyby takowe śmiał nachodzić, i utrzymywania wewnętrznego porządku. — Gwardya ta składać się ma z obywateli stałych gwardyi narodowych, i podzielona będzie na właściwe korpusy. Każdy obywatel od lat 20 do 30 liczy się do gwardyi narodowey ruchomey.

Madryt 1 *Października.* — Stronnictwo umiarkowanych (Anilleros) ukończyło swą czynność względem rady stanu; i mnòstwo kandydatow przedstawiło kròlowi do nominacyi, których rownie polityczne zdolności, jak sposób myślenia przyzwoity zaleca. Rada stanu, składać się ma z 15 członków. Osoby nayznakomitszych talentów mają bydź do pomocy rządu wezwane. — Pierwszém dziełem nowey administracyi, ma bydź powszechne przebaczenie (*Amnestya*) dla wszystkich tych, ktorzy z powodu mniemań politycznych, przymuszeni byli opuścić swą oyczyznę. — Rząd użył naysurowszych środków przeciw hersztom partyi apostolskiey, ktorzy uknowali spisek na zgubę umiarkowanych. Zeszłey nocy uwięziono 70 osob, w liczbie którey znaydował się Oyciec Cyryllus, kardynał Yguanza, dawny minister skarbu Erro i wielu jeszcze innych apostolistow. Większa ich część, należała do sprzysiężenia karlistów r. 1827 w Katalonii. Więźnie ci, natychmiast wedle swych stopni i przestępstwa osądzani zostali. Jednych skazano na wygnanie ze stolicy, innych na wywiezienie do wysp kanaryiskich niektórych do Hawanny i Portoriko, wielu na koniec na długoletnie więzienie. Patrole dniem i nocą przebiegają wciąż miasto.—Słychać, że zaraz po szczęśliwém rozwiązaniu krolowey, nastąpi zwołanie kortezow. (*)

Londyn 9 *Października.*— Wiadomości z hrabstwa Kent, są jeszcze wciąż zatrważające. Zbuntowany lud wieyski, popełnia wielkie gwałty, pali i rabuje domy dzierżawców i niszczy wszystkie młockarnie.

Podług nadeszłych tu wiadomości z Bruxelli do d. 4 b. m. ulice tego miasta napełnione są zbroynemi. Do 15000 powstańców stoi na kwaterach, gdzie muszą bydź żywieni i t. d. Z obawy nowego napadu woysk kròlewskich i bombardowania, pracują tam dzień i noc około fortyfikacyi.

Petersburg 9 *Października.*— Niebezpieczna morowa zaraza *Cholera morbus*, z gubernii astrachańskiey i saratowskiey, wdarła się już i do innych gubernii w głąb kraju.— Dzielne atoli ze strony rządu przedsięwzięte środki, prędkie położenie jey tamy obiecują.

Brzegi Menu 15 *Października.*— W nocy z dnia 2 na 3 b. m. wybuchło także w Melsenneim zaburzenie. Zbuntowani wieśniacy i pospolstwo, rzucili się na kassy mytowe, i znaki rządowe potłukli. Hersztem tego rokoszu był szczotkarz, ktorego zaraz złapano i zamknięto do więzienia. — Wiarogodne listy z Paryża donoszą o bliskiem zagodzeniu spraw niderlandzkich w drodze pośredniczey; — jako o rzeczy ktora już wątpliwości naymnieyszey niepodpada.

Haga 13 *Października.* — Wyszło tu postanowienia krolewskie z d. 11 b. m. mocą ktorego, zwołane jest pospolite ruszenie (*Landsturm*), celem jak wyraża, zasłonienia połnocnych, przeciw zbuntowanym prowincyom południowym. Pierwsza armija takowa, jak tylko się uformuje, nastąpi zaraz formowanie drugiey, a potem trzeciey. —

(*) *Dnia 8 października nadeszła przez Tuluzę do Paryża wiadomość, że już powiła syna. Co jednak wymaga potwierdzenia* [illegible]

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Giełda warszawska

D. 16 *Paźdz*:—Niewielkie się odbyły interessa wexlowe na giełdzie naszéy w ciągu upływającego tygodnia, a kursa wexlów, szczególniéy w dniach ostatnich, zniżyły się; do czego się znacznie przyczynić mogło spadnięcie kursu w Rydze i w Gdańsku. Naywięcéy jednak były żądane wexle z krótkim terminem na Berlin. W walutach rossyjskich małe było ubieganie się. Wexle na Wiedeń po niskim nawet kursie odbytu niemiały.

Dukaty hollenderskie były żądane i nie mało zrobiono w nich interessòw.

W ogólności brak gotowizny zaczyna się już czuć dawać na placu naszym; jest to naturalny skutek znacznych zakupień papierów publicznych, poczynionych na rachunek tuteyszych kapitalisiów w miastach handlowych zagranicznych. Pomimo tego, stopa procentowa nie jest dotąd podwyższona.

Na początku tygodnia nie wielki był ruch w papierach publicznych; przy schyłku jednak nie mało (a szczególniéy w listach zastawnych), odbyło się interessów.

Przy zamknięciu giełdy dzisieyszéy płacono listy zastawne po 91.

Berlin 12 *Października.* — Zniżanie się papierów publicznych wstrzymało się przecie nieco w dniu dzisieyszym; wiadomości otrzymane z Amsterdamu, a szczególniéy edezwa xięcia Oranii, znacznie się do tego przyczyniły.

Inny list donosi z Berlina:

"Interessa giełdowe dnia wczorayszego stały nieco lepiey, lubo w papierach publicznych bardzo mało interessów załatwiono. Obligacye anglo-rossyskie stały do 89½-90. Polskie udziałowe po 49¾ do 50.

Dzisieysza giełda w lepszym jest nieco stanie. Obligacye anglo-rossyjskie stały po 92¼. Polskie udziałowe po 51. *Stats schuld Scheine* po 88¼. Anglo-Pruskie 4% po 89.

Hamburg 9 *Października.* — W interessach zbożowych mało u nas ruchu: piękna pszenica zbywaną była po 160-165 tal. lecz kupujących nie wielka była liczba. Żyto jest nieco więcéy żądane i niezawodnieby 100 tal. otrzymać mogło. Owies w dobrym gatunku wcale u nas rzadki.

Kurs papierów publicznych ciągle jeszcze mały; i trudno z pewnością przewidzieć jak długo to potrwa. Dnia wczorayszego znowu się zniżyły papiery; jednakże nie w tym stostopniu jak na giełdzie amsterdamskiéy.

Medyolan 1 *Października.* Kurs papierów publ: u nas się zniżył W wexlach żadne prawie nie robię się interessa. Układy co do jedwabiu, które zaczęły być u nas nieco czynnemi, ustały znowu. W interessach tylko zbożowych iest niejaka czynność.

Lipsk 11 *Października.* — Wexle na Hollandyą i Frankfurt nad Menem, są dosyć rzadkie i poszukiwane; wszystkie zaś inne mają sprzedających, lecz rzadko kto kupuje.

Domy Vassal et C. i Collon et C. w Paryżu, zawiesiły wypłatę.

DONIESIENIA.

W dniu 28 października r. b. o godzinie 9 z rana i dnia następnego w wsi Pogorzycach okręgu W. M Krakowa w domu pod L. 1 odbędzie się w drodze exekucyi sądowey licytacya zatradowanych ruchomości jako to: mebli, pojazdów, koni, inwentarza, tudziez lasu sosnowego na wyrąb 1500 siągów miary krajowey. Chęć licytowania mający las, zechcą bydź zaopatrzeni w Wadium zp. 500. W Krakowie dnia 23 października 1830 r. *H. Salomonski kom: sąd.*

Podaje do publiczney wiadomości, iż aukcyja na dwuletnie wydzierżawienie domu zajezdnego z szynkiem i konsensem uprzywilejowanym w drodze administracyjney w Krakowie przy ulicy Długiey pod L. 72 w gminie 7 w d. 29 b. m. i r. o godzinie 9 ranney zwyż dającemu odbędzie się.

W Krakwie dnia 23 pazdzienika 1830 r. *J. Pozowski s. r.*